

א. חפשו במרשתת (אינטרנט) במנוע חיפוש התמונות את המילים:
 כרזה יהודי חדש, והתבוננו בתוצאות. אחר כך חפשו את המילים: היהודי הנודד, והתבוננו בתוצאות.
 ב. אספו כמה ציורים וכרזות של היהודי הנודד והיהודי החדש והכינו תערוכה: הדימויים של שני סוגי
 ה'יהודים'.
 ג. בקשו מחבריכם לכיתה להתבונן בציורים ולכתוב לצידם את התכונות הטובות שאפשר לאמץ מכל
 אחד מהדימויים (או את הרכיבים שמוטב שלא לאמץ).
 ד. לאור הציורים הללו, בקשו מהם לצייר את דמות היהודי שלהם. ולהביע את דעתם האם צריך להיות
 דימוי אחד ויחיד לדמותו של היהודי.

כתב: אליסף תל-אור

הצ'אצ'א: יהודי חדש

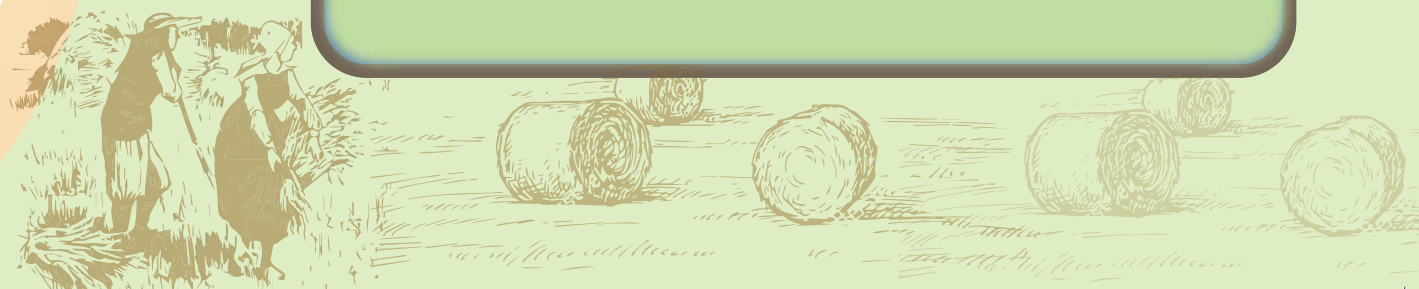
צפו בסרטון 'ומה תעשה החלוצה?'
 הנשים בעליות הראשונות: שתי נקודות
 מבט' באתר 'תולדוט':

הסרטון מתאר ויכוח דמינוי בין עולה חדשה לבין נערה שעלתה שנים ספורות קודם לכן
 ונמצאת כעת ב'חוות העלמות'. זוהי חווה בכינרת של נשים חלוצות שחלמו להפוך
 לפועלות ולאיכרות, ובכך להצמיח אישה יהודייה חדשה. ואכן, אותן נשים היו פורצות
 דרך לא רק בהיבט הציוני אלא גם בהיבט של מקומה ותפקידיה של האישה בחברה.

עבודת אדמה

א. האם חלמתם פעם להפוך לאדם אחר? מדוע? מה כרוך בשינוי שכזה?
 ב. "החלום של חיים חדשים בארץ ישראל אינו דומה לגולה..." - אילו רגשות
 טמונים באמירה זו?
 ג. עם איזו דמות שבסרטון אתם מסכימים? מדוע?
 ד. מה היו אומרות החלוצות בחוות העלמות לו ראו את מציאות החיים שלנו
 כיום? (מבחינת היחס לחקלאות, מעמד האישה וכדומה.)

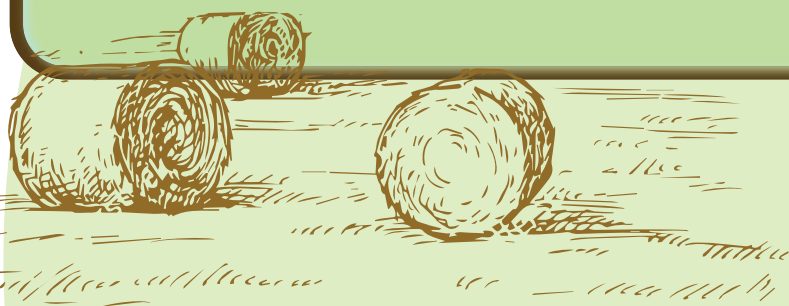

בתקופת ראשית הציונות הדימוי שהיה ליהודי הגלותי בעיניהם של כמה מהחברים בתנועה הציונית היה דימוי של אדם חלש, נרדף ושפוף שעוסק בעיקר בלימוד התורה. אל מול הדימוי הזה הם העמידו דימוי של יהודי 'חדש': יהודי חזק, זקוף קומה, בעל יוזמה וכוח מגן, שעוסק בעבודה ובחקלאות. הם האמינו שהחזרה של היהודים לארץ ישראל, והחזרה שלהם לעבוד את האדמה ולפעול בכוחות עצמם בבניין הארץ, יוכלו להוביל לשינוי הזה. דוגמה בולטת לעמדה זו אפשר למצוא בדבריו של מקס נורדאו. בשנת 1898, בקונגרס הציוני השני, הציג נורדאו את החזון הציוני שלו ולפיו התנועה הציונית צריכה לשאוף ליהדות חדשה: 'יהדות השרירים'. וכך אמר בשנת 1909:

עמוק חזה, בנוי לתלפיות, חד עין [...] יש לברוא יהודי מסוג חדש שישים קץ לסכנת ההתנוונות בקרב היהודים. היהודי החדש שיגיח מתוך חורבות הגולה יסמל את תחיית העם היהודי.

- א. אילו תכונות טובות יש בשני הדימויים, הדימוי של היהודי הגלותי והדימוי של היהודי החדש?
- ב. אילו מהתכונות הללו הייתם רוצים לאמץ לעצמכם?
- ג. רבים מהחלוצים והחלוצות פעלו כדי ליצור 'חיים חדשים', 'יהודים ויהודיות 'חדשים'. מדוע?

'יהדות השרירים' באה לידי ביטוי במובנים רבים. אחד מהם היה בעבודת האדמה, כפי שאפשר לראות בכרזה שלפנינו. הכרזה יצאה בשנת 1937 בניו יורק כדי לגייס כספים לתמיכה ביישוב היהודי בארץ. בתחילת שנות הציונות האמינו הוגי הציונות שהיהודי ה'חדש' יחליף את היהודי הגלותי, ושבתוך כמה דורות היהדות הגלותית תחלוף מן העולם.

- א. תארו את מעשיהן של הדמויות שבכרזה.
- ב. מיהן הדמויות הבולטות ביותר?
- ג. מה המסר שעולה, לדעתכם, מכרזה זו?
- ד. מה מקומה של עבודת האדמה, על פי כרזה זו?

